

Xacals i estruços

Dm, 29/03/2022 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

La segona part del llibre del profeta Isaïes també coneguda com Deuteroisaiïes parla als exiliats a Babilònia anunciant-los el final de la deportació i, sobretot, animant-los al retorn a la terra d'Israel. D'aquest llibre en llegim un fragment a la primera lectura d'aquest diumenge (Is 43,16-21)

El text litúrgic recull un oracle d'aquest anònim profeta i comença amb les paraules: "això diu el Senyor". És una forma habitual dins la literatura profètica usada per indicar que s'inicia un oracle. Després d'aquesta introducció segueix una referència a l'esdeveniment de l'èxode. Sempre el record de l'èxode és per Israel un record fonamental. Els textos bíblics s'hi refereixen moltíssimes vegades. En el llibre del Segon Isaïes és un dels temes estrella. L'experiència de l'exili porta a reflexionar sobre l'èxode des d'una nova perspectiva: si el Senyor va ser capaç d'arrencar el seu poble de l'opressió dels egipcis, ha de ser capaç també de sostreure'l de l'opressió babilònica. Parlant de l'èxode el text diu que el Senyor va obrir un camí enmig del mar i establí un pas de terra seca; ara serà al revés, el camí s'obrirà enmig del sec desert i hi haurà aigua abundant a fi que el poble no passi set.

"Heus ací que ara faig una cosa nova" (v.19). L'"heus ací" és una interjecció que sovint en els textos bíblics es col·loca per cridar l'atenció de l'oient o lector. Els escrits antics no tenien el subratllat i aquesta era una manera de subratllar determinades frases. Una cosa nova vol dir que, malgrat les similituds amb l'èxode, el retorn de l'exili, segons el profeta, serà una realitat radicalment nova. Ho dona a entendre usant els verbs que apareixen a Gènesi en els relats de creació del món "asá" (fer Gn 1,7.11.12.16.25.26.31) i la creació de l'home "yatzar" (formar Gn 2,7.8).

"No recordeu més els fets passats, no penseu en les coses antigues" (v.18). Israel sempre ha meditat el seu passat, ja hem dit que l'èxode és un record constant en els textos bíblics. El record d'aquest alliberament sempre ha dotat de força per fer front les dures i constants contrarietats que Israel ha experimentat al llarg de la seva història. Però no és aconsellable anquilosar-se en el passat sinó que cal mirar cap el futur. És cert que entre els dos alliberaments hi ha una línia de continuïtat, però l'èxode de Babilònia superarà en esplendor i glòria a l'alliberament d'Egipte. Mirar el futur és deixar de lamentar-se inútilment pels pecats comesos. Babilònia és el passat; davant la temptació d'instal·lar-se en una deportació que ja pot anar bé, mirar el futur és il·lusionar-se pel retorn a la terra, per començar de nou.

"Els animals feréstecs, xacals i estruços em glorificaran" (v.20). Per explicar aquesta frase pot ajudar tenir present el que diu el primer Isaïes: "Un bou coneix el seu propietari i un ase l'estable del seu amo, però a mi Israel no em coneix" (Is 1,3). Amb ironia el profeta està demanant que Israel sigui capaç de reconèixer el Senyor. No fer-ho és rebaixar-se a un nivell per sota dels animals. El nostre text parla de xacals i estruços; els xacals són animals de desert que entre d'altres coses s'alimenten de restes d'animals morts i aquest contacte amb cadàvers els fa animals impurs. Els estruços deixen el niu abandonat, com diu el llibre de les Lamentacions "són com una mare sense cor" (4,3); això els ha fet símbol dels qui

endurits pel pecat han abandonat el Senyor; són animals ritualment impurs (Lv 11,16; Dt 11,15). Doncs bé, aquests, menyspreables segons els criteris de la puresa ritual, són capaços de glorificar el Senyor, saben agrair el regal de l'aigua en el desert. D'Israel s'espera que veient el benefici de l'aigua sàpiga proclamar la lloança i vegi la grandesa i la novetat que representa la sortida de l'exili de Babilònia. Els dos textos, el del primer Isaïes i el del segon venen a dir el mateix: Israel ha d'estar a l'altura i no caure a un nivell que els animals - fins i tot els més menyspreables - el puguin deixar avergonyit. Amb tota la dignitat ha de saber proclamar la lloança al Senyor.

Diumenge 5é de Quaresma. 3 d'Abril de 2022